

СВІЙ СЕРЕД ЧУЖИХ

- Василю, чи пам'ятаєш, як прибігав до мене в кузню? - чистою українською мовою звернувся до солдата німецький офіцер.

Якось на Різдво на центральному майдані Млинова новенький автомобіль «Таврія» одержав інвалід війни I групи із Перевередова Василь Семенович Шевчук. Ветеран із вдячністю прийняв подарунок від районної влади. Та недовго довелося фронтовику користуватися легковиком. У травні позаминулого року Василь Семенович відійшов у вічність. А між тим, у життєписі цієї людини були цікаві сторінки, які і сьогодні викликають захоплення, подив. А ще підтверджують, що світ справді аж надто тісний.

6 стор.

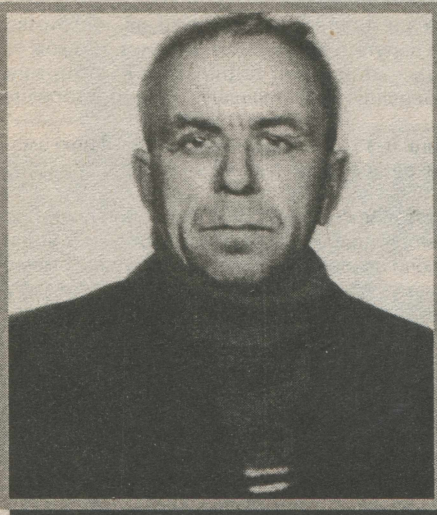
7 стор.

ПАМ'ЯТЬ

СВІЙ СЕРЕД ЧУЖИХ

Продовження. Початок на 1 сторінці.

До війни Василь Шевчук проживав у Вовничках. Його батько Семен мав тісні ділові стосунки із німцем, котрий працював ковалем у Торговиці. На жаль, чудернацьке прізвище цього сільського майстра із берегів Рейну уже призабулося. Старий Шевчук інколи брав сина у сусіднє село. Коваль-іноземець добре володів українською мовою. Бог обділив його своїми дітьми, тож він залюбки грався із місцевою малечею, серед якої був і юний вовничанин.

Якось Семен Шевчук позичив у коваля значну суму грошей. Згодом забідкався. Наближалася війна і обжиті місця залишали громадяни німецької національності. Виїжджав із наших країв і торговицький коваль. Коли Семен Шевчук довідався про це, то швиденько знайшов гроші і повернув борг приятелю-німцю. Не хотів інвалід царської війни, якому панська Польща платила 120 злотих пенсії (наці гроші

можна було купити корову), псувати багатолітню дружбу невідшкодованим боргом. Минули роки. У 1944 році Семен Шевчук проводжав на війну дев'ятнадцятилітнього сина Василя. Після короткого військового всеобучу - фронт. Лише півтора місяця пробув вовничанин на передовій. Під час форсування річки Большой під Псковом у серпні останнього воєнного літа він одержав важке поранення. Знепритомнів. На мить прийшов до тями, коли четверо німців несли його на дошках. І знову свідомість залишила його. Хто зна, як склався б для радянського солдата цей фронтний епізод, якби у гітлерівців не виникла потреба взяти «язика». Можливо, окупантів дещо збив з пантелику планшет, який був у солдата. Власне, їх цікавив не планшет, а його вміст...

Василь Шевчук прийшов до тями у якійсь лісовій хатині. Німецький офіцер при світлі гагача знайомився із вмістом планшета. Дістав пістолетну обойму. А ось і лист до рідних у Вовничі у руках фашиста.

- Боже! Невже полон! - залишками свідомості на-

магався оцінити своє незавидне становище мінометник.

Офіцер крутив у руках зім'ятой фронтний трикутник:

- Василю, чи пам'ятаєш, як прибігав до мене в кузню? - чистою українською мовою звернувся до солдата німецький офіцер.

- Що тут діється? Де я? - не міг усвідомити перебігу події поранений. І лише згодом зрозумів, що ходив на війні тими ж стежками, що і колишній коваль із Торговиці. Щоправда, цього разу вони представляли два ворожі табори. До того ж в одного складне поранення, в іншого - абсолютна влада над пораненим бійцем. Однак ні війна, ні громи і бурі не можуть убити в людині високі начала людяності і гуманізму, а смерть і насилля не спроможні вихолостити із душі і серця здоровий глузд і милосердя.

Коли пристрасті вщухли, колишній коваль, а тепер офіцер вермахту перед здивованими однополчанами повів спокійну бесіду із полоненим. Розмовляли не про війну, а загадували минуле на берегах Стиру-ріки. Згодом офіцер написав супровідний лист і на підводі відправив Шевчука у госпіталь на операцію.

І тут удруге не поталанило

юнакові із Вовнич. А, мов пощастило. Під час бою бардувань кучер-гітлеріве загинув, а полонений зно потрапив до ворогів. Та с провідний лист, на щастя, загубився, і став візитною карткою радянського бійця Німецькі лікарі його успішно прооперували.

Знову війнуло смертю обличчя воїна під час чого великого бомбардування. двох тисяч поранених і мецьких солдат, серед як волею примхливої долі опинився українець Васи. Шевчук, живими залишило лише чоловік із вісімдесяти серед них - наш земляк.

Згодом було довгожданого визволення із полону. Звичайно, червоноармійники не могли втямити, як чиняк серед німців опинився побратим. Однак після щирої розповіді про свої митарства і випадкову зустріч із знайомим німцем, Шевчуку повірили на слово. Після цього він ще два роки лікувався в госпіталі у Львові переніс кілька операцій, його визнали інвалідом війни групи. Лікарі дивувалися: сталося, що радянського солдата оперували німецькі фахівці. А, втамувавши цікавість, уже ні про що не запитували - на війні, як на війні.

У шістдесятих роках минулого століття Василь Семенович Шевчук через Міжнародний Червоний Хрест намагався проліти світло надолу свого німецького рідного тивника. Але постійно одержував відповідь, що про нього нічого не відомо. Може, десклав голову на полі бою. Хт зна. Була ж війна. Пам'ять про юність рідної людини обпалені війною її фронтні метаморфози бережуть сині внуки Василя Шевчука.

Віталій ТАРАСЮК